

допоможуть створити підґрунтя для розвитку ринку альтернативних видів палива

В Україні існує значний потенціал для розвитку ринку біопалива, що набуває особливого значення в умовах важкої економічної ситуації та складних політичних відносин з Російською Федерацією. Україна має всі необхідні умови для виробництва та реалізації біопалива: значні площі під вирощування цукрових буряків; незадіяні потужності цукрових заводів; науковий, технічний та кадровий потенціал. Розвиток ринку біопалива сприятиме скороченню безробіття і зміцненню економічного стану цукрової галузі та зменшенню імпортозалежності енергоносіїв.

Список використаних джерел:

1. Семенюк Л. Солодкий старт / Л. Семенюк // Farmer. 2007. – № 7. – С. 8–11.
2. Україна ігнорує біопаливо / Економічна правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/news/2011/08/5/293958>.
3. Олійник В.М. Потенціальні можливості сільського господарства в самозабезпеченні його виробництва біопаливом / В.М. Олійник, А.М. Стельмашук, Л.М. Маланчук // Інноваційна економіка. – 2009. – № 4. – С. 3–16.

Лаврів І.М.

здобувач,

Львівський національний аграрний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Протягом останніх трьох років Україна остаточно закріпила за собою статус світового лідера з виробництва та експорту аграрної продукції. І як визнають експерти, попереду ще великий потенціал. Проте одним із найголовніших досягнень останніх декількох років стало завоювання продовольчого ринку ЄС. Слідом за українськими зерновими на європейському ринку, на полицях європейських супермаркетів з'являються продукти харчування з позначкою «Зроблено в Україні».

В зв'язку з тим, Увага багатьох український вчених приділяється дослідженню такого поняття як «експортний потенціал». Зокрема дослідженням цього поняття займалися такі науковці як Мазаракі А.А. [7], Стахорський А.О. [6], Дружиніна В.В., Різніченко Л.В. [3], Однією із складових експортного потенціалу країни є експортний потенціал регіону, визначенням суті цього займалися такі науковці як Радченко Л.М. [5], Бестужева С.В. [1], Дунська А. Р. [4] та багато інших. Однак такі принципові питання, як сутність поняття «експортний потенціал регіону», методична та методологічна база його формування та управління досліджені недостатньо. Потребують більш поглибленого вивчення фактори, які обумовлюють рівень ефективності використання та нарощування експортного потенціалу регіону.

Експортний потенціал притаманний економічним суб'єктам усіх рівнів – підприємство, галузь, регіон всередині країни, національна економіка, угруповання кількох держав, – які реалізують цей потенціал шляхом розвитку зовнішньої торгівлі, передусім, експорту. Тобто експортний потенціал країни складається з експортних потенціалів окремих галузей, а експортний потенціал галузі – з експортних потенціалів окремих підприємств; по-друге, експортний потенціал об'єктивно пов'язаний з конкурентоспроможністю продукції, призначеної для реалізації на світовому ринку. Враховуючи, що національна конкурентоспроможність має трирівневу структуру – країни, галузі, окремого підприємства, можна стверджувати, що існує тісний взаємозв'язок між підвищенням конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світовому ринку та збільшенням експортного потенціалу національної економіки [7].

Експортний потенціал регіону – це сукупність потенціалів різних галузей, які використовуються з метою найбільш ефективного виробництва та реалізації продукції регіону за межами України.

Експортний потенціал регіону складається із сукупності ресурсно-сировинного, матеріально-технічного, технологічного, інтелектуального та науково-інноваційного потенціалів усіх підприємств регіону.

Дунська А. Р. до найбільш значущих факторів розвитку експортного потенціалу відносить такі:

- 1) організація управління підприємством;
- 2) інформаційне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності;
- 3) планування експортного виробництва;
- 4) облік та аналіз експортних поставок;
- 5) кадровий менеджмент [4].

Як бачимо, експортний потенціал включає в себе велику кількість елементів, кожен з яких майже рівнозначно впливає на формування та розвиток експортних можливостей.

Такий фактор як «організація управління підприємством» є одним із ключових, так як від правильної побудови взаємовідносин як в середині підприємства так і в контексті співпраці з іншими інститутами ринку залежить розробка системи інших факторів.

На ринку виграє той, хто володіє найбільшим обсягом інформації, так як сфера зовнішньоекономічної діяльності постійно розвивається і потреба в нових знаннях зростає щоденно. Від моніторингу ринку та нормативно-правової бази залежить швидкість реагування на зміни у економічному просторі.

Говорячи про експортний потенціал регіону, необхідно зазначити, що основу його складає виробничий потенціал, так як без конкурентоспроможної продукції неможлива ефективна її реалізація.

Основною задачею плану виробництва і реалізації продукції є максимальне задоволення замовників, споживачів високоякісною продукцією при якнайкращому використанні всіх видів ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових та ін.)

Розробка плану здійснюється в наступній послідовності:

- 1) визначається номенклатура і асортимент продукції, що випускається. При цьому підставою служить портфель замовлень і обсяг вільного продажу;
- 2) на підставі обсягів поставок і передбачуваного продажу визначається обсяг виробництва кожного виробу в натуральному виразі;
- 3) обсяг випуску за окремими виробами обґрунтовується виробничою потужністю;
- 4) виходячи з натурального обсягу виробництва розраховується обсяг продукції у вартісному виразі – товарній, реалізованій, нормативний чистий і іноді валовий.

Для того щоб експорт був ефективним, необхідним є забезпечення двох визначальних умов зовнішньоторговельної діяльності, яку здійснює підприємство. По-перше, потрібно, щоб експортний дохід перевищував експортні витрати. По-друге, необхідно, щоб експортний прибуток перевищував внутрішній прибуток підприємства від продажу цього товару всередині країни. При цьому експортний прибуток дорівнює експортному доходу за відрахуванням експортних витрат.

На ефективність здійснення будь-якої діяльності впливає якість підбору кадрового потенціалу. Підприємство виробляє високоякісні товари, що відповідають світовим стандартам завдяки високій кваліфікації кадрів і запровадженню прогресивної технології, і водночас володіє загальними маркетинговими перевагами, які прямо впливають на підвищення експортного потенціалу регіону.

Отже, для того, щоб правильно сформувавши експортний потенціал, необхідно враховувати усі визначені фактори в сукупності, так як правильне їх поєднання забезпечить систематичне нарощування експортних можливостей регіону та покращення економічного стану України загалом.

Список використаних джерел:

1. Бестужева С. В. Управління експортною діяльністю підприємства : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / С. В. Бестужева. – Х., 2003. – С. 5-6.
2. Воронкова В. Г. Планування та прогнозування в умовах ринку / В. Г. Воронкова. – К; ВД «Професіонал», 2006. – 608 с.
3. Дружиніна Л. В. Прогнозування експортного потенціалу машинобудівних підприємств з метою підвищення конкурентоспроможності / Л. В. Дружиніна, В. В. Різніченко // Актуальні проблеми економіки, 2010. – № 7. – С. 246-252.
4. Дунська А. Р. Фактори розвитку експортного потенціалу промислового підприємства / А. Р. Дунська // Ефективна економіка. – 2013. – № 3. – С. 29–37.
5. Радченко Л. М. Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності експортного потенціалу регіону / Л. М. Радченко // Економічний простір : зб. наук. праць, 2011. – № 48/1. – С. 91-99.
6. Стахорський О. О. Вплив інновацій на формування експортного потенціалу аграрних підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / О. О. Стахорський. – Херсон, 2010. – С. 5.
7. Управління експортним потенціалом України : монографія / А. А. Мазаракі [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі ; Київ. нац. торг – екон. ун-т. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 210 с.

8. Шкурупій О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. / О. В. Шкурупій, В. В. Гончаренко, І. А. Артеменко та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

Палешко Я.С.

аспірант,

Класичний приватний університет

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Вплив державної заборгованості на економіку країни суттєво різноманітний, тому різні економісти трактують державний борг з суттєво відмінними позиціями.

Останнім часом особливості формування державного боргу та управління його складовими розглядаються, зокрема, у працях Т.П. Вахненко [1; 2]. Сутність впливу державного боргу України на економічне зростання розглядалося в праці О.Д. Рожко [6]. Калитчук В.М. розкрив вплив державного боргу на економічне становище в Україні [3]. Проблематику та шляхи її подолання стосовно зовнішнього боргу України окреслила Куксенкова О.О. [4]. Автори розглядають заборгованість країни під різними кутами зору. Але і до сьогодні не є окреслена та сформована програма щодо державного боргу України та його позитивного чи негативного впливу на економіку країни.

Основними причинами виникнення та зростання державного боргу в Україні є дефіцит державного бюджету та постійний дефіцит платіжного балансу країни. Для фінансування дефіциту Державного бюджету України залучаються кошти міжнародних фінансових організацій. При цьому очевидно, що кредити лише тимчасово, на короткий період, можуть вирівняти баланс, а в більш віддаленій перспективі це серйозно посилює зростання боргового навантаження на ВВП. Запозичення є значним тягарем для суспільства та призводять до зменшення обсягів капіталу і споживання, та до зростання оподаткування в майбутньому. За період незалежності з 1991-2013 рр. можна відзначити втрати Україною більш ніж 30 відсотків свого ВВП та зростання державного боргу від 0 до більш ніж 500 млрд. грн. [2, с. 14-28].

Дефіцитне фінансування державних витрат (використовуючи заощадження та вільні фінансові ресурси, що не зайняті в поточному споживанні або обслуговуванні інвестицій) приводить в дію ефект мультиплікатора державних витрат, який примушує систему реагувати збільшенням зайнятості та завантаженням виробничих потужностей на значно більший обсяг, порівняно з обсягом запозичень. Крім того, зовнішні джерела запозичень дозволяють країні здійснювати більші сукупні витрати, ніж вироблений національний доход. Також, як відомо з емпіричних фактів, нарощування обсягів запозичень не завжди сприяє економічному зростанню. В результаті цього позики можуть мати катастрофічні наслідки, зокрема